

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 49/2023
23.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Невенке Важић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА–адвоката Маје Ђинђић Нур, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу К.бр.47/22 од 14.04.2022.године и Вишег суда у Нишу Кж1 бр.379/22 од 13.10.2022.године, у седници већа одржаној дана 23.03.2023.године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА–адвоката Маје Ђинђић Нур, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Алексинцу К.бр.47/22 од 14.04.2022.године и Вишег суда у Нишу Кж1 бр.379/22 од 13.10.2022.године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу К.бр.47/22 од 14.04.2022.године, окривљени АА је оглашен кривим да је извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, за које дело му је утврдио новчану казну у износу од 40.000,00 динара и кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, за које дело му је утврђена новчана казна у износу од 20.000,00 динара, након чега је осуђен на јединствену новчану казну у износу од 60.000,00 динара.

Истом пресудом, окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, док ће се о трошковима кривичног поступка одлучити посебним решењем. Приватни тужилац ББ је ради остварења имовинско-правног захтева упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 бр.379/22 од 13.10.2022.године, потврђена је пресуда Основног суда у Алексинцу К.бр.47/22 од 14.04.2022.године.

Против наведених правоснажних пресуда, захтев за заштиту законитости је поднела бранилац окривљеног АА–адвокат Маја Ђинђић Нур због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 7) и 9) и 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни

касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи другостепену пресуду и ослободи окривљеног од оптужбе или одбије оптужбу или да укине другостепену пресуду и списе предмета врати том суду на поновно одлучивање. Иако формално не означава, из образложења захтева произилази да бранилац суштински указује и на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да је побијаним пресудама прекорачена оптужба из разлога што постоји несагласност између приватне тужбе и изреке првостепене пресуде, односно да је Основни суд у Алексинцу без захтева овлашћеног тужиоца извршио измене приватне тужбе и донео пресуду која није у складу са том тужбом, указујући на повреду одредбе члана 420.ЗКП. Наведено бранилац образлаже тиме да је у пресуди Основног суда у Алексинцу К.бр.47/22 од 14.04.2022.године дошло до измене приватне тужбе у погледу места извршења кривичног дела, да су изостављени наводи „да је окривљени прво без икаквог повода и оправданог разлога физички напао приватног тужиоца“, затим „да је окривљени покушао да настави физички напад према приватном тужиоцу док је исти још био на земљи, али у томе га је спречио ВВ из ..., а истовремено је окривљени упутио и увредљиве речи приватном тужиоцу рекавши:“Пусти ме да убијем мајмуна““. Бранилац указује и да је првостепени суд унео нове чињенице које нису означене у оптужном акту, и то субјективни елемент бића кривичног дела, односно део „да је окривљени био свестан да ударцем у лице може да дође до његовог пада и повређивања руке, па је на то пристао“.

Изнете наводе захтева браниоца окривљеног АА, Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднетој или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

Кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог што значи да се радња извршења овог кривичног дела састоји у увредљивом понашању према другом лицу. На субјективном плану за постојање кривичног дела увреде, неопходно је постојање умишљаја на страни окривљеног.

Кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, постоји ако неко другог лако телесно повреди или му здравље тешко наруши.

Према садржини приватне тужбе приватног тужиоца ББ од 05.11.2019.године, окривљеном АА је стављено на терет да је критичном приликом „...дана

29.07.2019.године, око 16 сати, у селу ... на сеоском путу-улици, пред више лица, испред породичне куће оца окривљеног АА, док се тужилац обраћао возачу камиона који је стајао на путу, окривљени је у стању урачунљивости, свестан свих обележја свог дела, његове забрањености и хтео његово извршење, прво без икаквог повода и оправданог разлога, физички напао приватног тужиоца, ударио руком приватног тужиоца у пределу лица, од чега је овај пао на земљу, а онда је покушао да настави физички напад према приватном тужиоцу док је исти још био на земљи, али га је у томе спречио ВВ из ... а истовремено је окривљени упутио и увредљиве речи приватном тужиоцу рекавши: „пусти ме да убијем мајмуна“, те је на описани начин окривљени извршио кривично дело увреда из члана 170.став 1.КЗ.

Према садржини приватне тужбе приватног тужиоца ББ од 03.06.2020.године, окривљени АА је критичном приликом „... у селу ..., око 16 сати на сеоском путу-улици, пред више лица, испред породичне куће оца окривљеног АА, док се тужилац обраћао возачу камиона који је стајао на путу, окривљени је у стању урачунљивости, свестан свих обележја свог дела, његове забрањености и хтео његово извршење, прво без икаквог повода и оправданог разлога, физички напао приватног тужиоца, ударио руком приватног тужиоца у пределу лица, од чега је овај пао и приликом пада на коловоз задобио и телесне повреде: прелом радијуса-жбице левог ручног зглоба на типичном месту“, чиме је извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122.став 1.КЗ. Поднеском од 23.03.2021. године приватни тужилац ББ је прецизирао тужбени захтев тако што уместо речи „прелом радијуса-жбице левог ручног зглоба на типичном месту“, сада су наведене речи „нагњечина левог ручног зглоба“.

Са друге стране, према садржини изреке правноснажне пресуде Основног суда у Алексинцу К.бр.47/22 од 14.04.2022.године, „дана 29.07.2019.године, у селу ..., општина ..., око 16 часова, испред капије породичне куће окривљеног АА у ..., након расправе са приватним тужиоцем ББ око заустављеног камиона, због чега приватни тужилац није могао да прође трактором, окривљени АА је физички напао приватног тужиоца на тај начин што га је руком ударио у пределу лица, од ког ударца је пао на земљу, односно коловоз и приликом пада на коловоз задобио лаку телесну повреду „нагњечина левог ручног зглоба“, а био је свестан да ударцем у лице приватног тужиоца може да дође до његовог пада и повређивања руке, па је на то пристао, а након тога пошто је приватни тужилац пао, окривљени је увредио приватног тужиоца речима: „Пусти ме да убијем мајмуна“, а био је свестан свог дела и његове забрањености и хтео његово извршење“, чиме је учинио кривична дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ и увреда из члана 170. став 1. КЗ.

Из одредбе члана 420.ЗКП произилази да закон не захтева идентитет у погледу правне оцене дела, али да захтева да између оптужбе и пресуде постоји идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, тако да евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива. По оцени Врховног касационог суда, чињеничним описом радњи извршења у изреци правноснажне пресуде суд није прекорачио оптужбу, с обзиром да у чињеничном опису постоји идентитет лица које је оптужено и то окривљеног АА(субјективни идентитет) и дела која су предмет оптужбе и то кривичних дела лака телесна повреда из члана 121.став 1.КЗ и увреда из члана 170. став 1. КЗ (објективни идентитет) а чињенични опис наведених кривичних дела у

изреци првостепене пресуде у битном се не разликује од оног наведеног у приватним тужбама.

Изостављање одређених радњи, односно изостанак дела који се односи на евентуални наставак напада не представља прекорачење оптужбе, јер у чињеничном опису нису додате нове радње окривљеног, нити је повећана криминална количина кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим и осуђен. Што се тиче места извршења кривичног дела, исто не представља битан елемент кривичних дела лака телесна повреда из члана 122. КЗ и увреда из члана 170. став 1. КЗ, већ само резултат утврђивања чињеничног стања, док је чињенични опис који се односи на понашање приватног тужиоца ББ већ описан у пресуди Основног суда у Алексинцу К.бр.353/19 од 02.06.2021. године, којом је оглашен кривим.

Стоје наводи браниоца да је суд у изреци пресуде изменио субјективни елемент кривице, у смислу члана 22. Кривичног законика, који је наведен у приватној тужби приватног тужиоца – тако што уместо навода из приватне тужбе „окривљени је у стању урачунљивости, свестан свих обележја свог дела, његове забрањености и хтео његово извршење,“ у изреци пресуде навео „био је свестан да ударцем у лице приватног тужиоца може да дође до његовог пада и повређивања руке, па је на то пристао и да је био свестан свог дела и његове забрањености и хтео његово извршење“.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају се ради само о прецизирању субјективног елемента кривичног дела, које је остало у оквиру законске дефиниције умишљаја из члана 25. КЗ. Због тога, идентитет између оптужбе и пресуде није повређен ни у погледу субјективног односа окривљеног према извршеном делу, при чему је чињенични опис дела у изреци пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја кривичних дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ и увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика. Првостепени суд је при томе субјективни елемент дела у односу на члан 122 став 1 КЗ определио као евентуални умишљај, док је приватном тужбом у односу на оба кривична дела био наведен директни умишљај, чиме је изрека пресуде, у односу на опис кривичног дела, повољнија за окривљеног. Из наведеног следи да суд није повредио одредбу члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на шта се, у овом делу, неосновано указује захтевом браниоца.

Бранилац је указао и у односу на кривично дело из члана 170 став 1 КЗ на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, односно да дело за које је окривљени АА оглашен кривим, није кривично дело, из разлога што не садржи субјективне елементе кривичног дела, као и да у приватној тужби није наведено да је окривљени дело извршио у намери омаловажавања и да је хтео да увреди приватног тужиоца.

Како је у конкретном случају у изреци побијане пресуде наведено да је окривљени АА на описани начин, увредио приватног тужиоца речима: “Пусти ме да убијем мајмуна“ и да је приватног тужиоца ударио у пределу лица од ког ударца је пао на земљу, односно коловоз и приликом пада на коловоз задобио лаку телесну повреду „нагњечина левог ручног зглоба“, испуњени су сви битни елементи кривичних дела из члана 170. став 1. КЗ и 122. став 1. КЗ, за која дела је окривљени правноснажно оглашен кривим, па се због свега наведеног, супротни наводи браниоца окривљеног, изложени у захтеву за заштиту законитости а везано за повреду закона из члана 439.

тачка 1) оцењују неоснованим. Према законском опису кривичног дела увреде из члана 170. став 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим, омаловажавање као елемент кривичног дела није експлицитно наведено, па изостављање те карактеристике из описа радње извршења не значи недостатак битног елемента кривичног дела.

Бранилац окривљеног још наводи да суд није дао разлоге због којих није применио одредбе члана 170. став 3. КЗ, која се односи на могућност ослобођења од казне, иако су били испуњени услови за примену наведене одредбе, с обзиром да је утврдио да је оштећени ББ упутио окривљеном АА речи увредљиве садржине “Је.ем ти мајку копиљачку, ти ћеш мени да препречиш пут” и учинио кривично дело увреда из члана 170. став 1.КЗ, за које је осуђен пресудом Основног суда у Алексинцу К.бр.353/19 од 02.06.2021.године, која је потврђена решењем Вишег суда у Нишу Кж1 бр.431/21 од 28.02.2022.године. На овај начин, бранилац је суштински указао на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП.

По оцени Врховног касационог суда, питање примене одредбе члана 170. став 3. КЗ је питање које би произишло из чињеничног стања и примена наведене одредбе, уколико су испуњени услови из наведеног члана, предвиђена је само као могућност, коју суд цени у сваком конкретном случају, а не као обавеза суда да наведену одредбу мора применити, због чега су неосновани наводи захтева у погледу одредбе члана 439. тачка 3. ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног, као разлог подношења захтева истиче и повреду закона из члана 438. став 1.тачка 7) и 439. тачка 2) ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, али наводи захтева не садрже објашњење у чему се истакнуте повреде конкретно састоје. Како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости у смислу члана 489. став 1. ЗКП и није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретно огледа истакнута повреда закона на коју се захтевом само указује, то се овај суд у разматрање и оцену ове повреде, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1.ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Немања Симићевић, с.р.

Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић